

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIH-69/12-H

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Týniště nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou
Sídlo:	Komenského 828, 517 21 Týniště nad Orlicí
IČ:	60 884 541
Identifikátor:	600 097 641
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Milanem Kajnem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Město Týniště nad Orlicí
Místo inspekční činnosti:	Základní škola
Termín inspekční činnosti:	13. až 15. února 2012

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Právnická osoba Základní škola Týniště nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou vykonává činnosti základní školy (dále ZŠ) s kapacitou 900 žáků, školní družiny (dále ŠD)

s kapacitou 125 žáků a školní jídelny s kapacitou 1000 stravovaných osob. Jejím statutárním orgánem je ředitel školy. Všechny činnosti jsou realizovány v účelové školní budově z padesátých let minulého století. Příspěvkovou organizaci zřizuje město Týniště nad Orlicí sídlící na adrese Mírové náměstí 90, 517 21 Týniště nad Orlicí.

ZŠ zabezpečuje vzdělávání žáků 1. – 9. ročníku v souladu s podmínkami, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Je jedinou základní školou ve městě. Docházejí do ní především žáci z Týniště nad Orlicí a okolí, ale i žáci z neúplných škol z obcí Albrechtice nad Orlicí, Lípa nad Orlicí a Bolehošť. Ke dni 30. 9. 2011 bylo ve 23 třídách zapsáno 513 žáků, ke dni 31. 10. 2011 bylo ve čtyřech odděleních ŠD přihlášeno 132 žáků, ve ŠJ se stravovalo 554 strážníků. ZŠ zajišťuje základní vzdělávání v rozsahu 1. – 9. ročníku. K termínu inspekce škola vykazovala 33 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) a 5 žáků cizinců (Arménie, Mongolsko, Vietnam). Výuka probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, čj. 0409/2006 (dále ŠVP ZV) s motivačním názvem „S úctou k lidem a přírodě“. Škola se svým vzdělávacím programem zaměřuje na ekologii, ale kromě vztahů žáků k přírodě a životnímu prostředí se orientuje také na vztahy žáků k sebevzdělávání, sebekontrola a na mezilidské vztahy.

ŠD je v provozu denně od 6:00 do 7:20 hodin a po skončení vyučování do 16:00 hodin. Za pobyt ve ŠD je vybírán poplatek 100,- Kč za měsíc. Činnosti ŠD jsou organizovány podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu s motivačním názvem „Strom zábavy, poznání a odpočinku“ (dále ŠVP ŠD). Od poslední inspekce v roce 2009 přibýly ve škole dvě třídy a bylo zřízeno čtvrté oddělení ŠD. Výrazně se zlepšily materiální podmínky. Budova ZŠ byla po etapách rekonstruována a modernizována (zateplení, výměna oken, rekonstrukce vodoinstalace a malé tělocvičny, vybavení posilovny a multimediální učebny, zakoupení nápojového automatu a provedení řady dalších vylepšení v jednotlivých učebnách). Z důvodu bezpečnosti a zajištění ochrany majetku jsou v budově umístěny kamery se záznamovým zařízením. Velmi potřebné je dobudování školního hřiště. Škola má připravenou projektovou dokumentaci, zatím chybí finanční prostředky k realizaci.

Základní škola

Hodnocení hlavních výsledků základního vzdělávání ve vztahu k ŠVP ZV

Škola informuje o své vzdělávací nabídce způsobem obvyklým, například prostřednictvím Zpravodaje města Týniště a webových stránek zřizovatele. Zájemci o vzdělávání získávají informace také prostřednictvím propagačních akcí školy. Významná je spolupráce učitelů ZŠ s učitelkami MŠ i spolupráce učitelů se spádovými školami. Při přijímání ke vzdělávání postupuje ředitel školy dle platných zákonných ustanovení.

Škola poskytuje vzdělávání i žákům se SVP a 3 žákům nadaným. Nadané žáky škola zatím pouze eviduje, rozvoj jejich nadání zajišťují především rodiny žáků prostřednictvím programu Nadané dítě. Všichni žáci se SVP jsou individuálně integrováni do běžných tříd, vzdělávají se podle individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP), který každému z nich vyučující sestavili ve spolupráci se školskými poradenskými pracovišti. Součástí IVP jsou doporučení ke způsobu reedukace specifických poruch učení, které má většina žáků se SVP diagnostikované. Nápravná péče je uskutečňována systematicky v 11 skupinách, z toho 2 jsou zaměřeny na reedukaci dyskalkulie. Pro svoji práci mají dyslektické asistentky dobré materiální vybavení. Během posledních tří let se několik vyučujících zúčastnilo školení pro

práci se žáky se SVP. Dotyčným žákům učitelé ve výuce věnují pozornost a zohledňují je zejména v klasifikaci.

Výchovná poradkyně, odborně kvalifikovaná vyučující 2. stupně, plní všechny povinnosti dané její pracovní náplní, pravidelně se vzdělává a poskytuje poradenskou činnost vyučujícím, žákům i jejich rodičům. Významná je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou, která pravidelně každé pololetí vyhodnocuje účinnost IVP. Výchovná poradkyně se zodpovědně věnuje kariérovému poradenství, v této oblasti spolupracuje s partnery a zajišťuje pro žáky exkurze, besedy a informace související s volbou povolání. Na žáky působí i v rámci hodin předmětu volba povolání, který vyučuje v 8. a 9. ročníku.

Škola má vytvořený preventivní systém zaměřený na omezení rizikového chování, v posledních třech letech pedagogové nemuseli řešit závažné přestupky vůči školnímu řádu. Snížené známky z chování jsou udělovány každoročně zejména za opakované neplnění školních povinností převážně u žáků 2. stupně. Strategie zaměřené na prevenci rizikového chování žáků jsou uvedeny v Minimálním preventivním programu, který každoročně metodička aktualizuje. Podporovaná je spolupráce školy s místním Domem dětí a mládeže Sluníčko, který žákům nabízí mnoho zajímavých aktivit a napomáhá jim tak smysluplně trávit volný čas. Metodička prevence sociálně patologických jevů každoročně analyzuje účinnost programu. Závěry a východiska pro další činnost však stanoveny nejsou. Při řešení konkrétních výchovných situací úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní a s vyučující, která se v současné době studiem připravuje na budoucí výkon funkce metodičky prevence.

Organizace vzdělávání je přizpůsobena místním podmínkám. Organizační řád řeší zajištění provozu školy, termíny a zodpovědnost jednotlivých pracovníků za splnění přidělených úkolů jsou uvedeny v další dokumentaci vydané vedením školy. Vyučování začíná v 7:45 hodin, je realizováno ve vyučovacích hodinách trvajících 45 minut s desetiminutovými přestávkami a dvacetiminutovou přestávkou mezi druhou a třetí vyučovací hodinou. Počet žáků ve třídách zpravidla respektuje stanovenou normu. Výjimkou je skupina tvořená žákyněmi ze tříd IX. A a IX. B, kde při výuce dějepisu je zapsáno ve skupině 33 děvčat. Výjimka z počtu žáků od zřizovatele byla doložena.

Rozvrh hodin jednotlivých tříd je sestaven ve většině tříd s ohledem k psychohygienickým zásadám výuky žáků. Zjištěná chyba v nedodržené délce jedné přestávky byla v průběhu inspekční činnosti operativně odstraněna. Na výuku některých předmětů jsou třídní kolektivy děleny. Nulté hodiny jsou využívány na dyslektickou nápravu. Pauza na oběd pro žáky 2. stupně je respektována, na 1. stupni žáci nemají odpolední vyučování.

Do ŠD chodí všichni žáci 1. a 2. ročníku, dle možností i žáci starší. Zřizovatel povolil výjimku z počtu žáků v odděleních ŠD. Celková kapacita ŠD není překročena.

Z aktuálních učebních plánů je zřejmé, že škola posílila výuku na 1. stupni disponibilními hodinami převážně předměty český jazyk, matematika, výtvarná výchova. Na 2. stupni bylo nejvíce disponibilních hodin přiděleno pro předměty druhý cizí jazyk, praktika z přírodopisu a fyzika. Žáci 2. stupně si mohou vybírat z povinně volitelných předmětů praktika z přírodopisu a ekologie, kreativní a sportovní výchova a druhý cizí jazyk. Ve školním roce 2011/2012 bylo nabízeno i 5 nepovinných předmětů, o které žáci neprojevovali zájem.

Nabídku mimoškolních aktivit v plné míře zajišťují místní dům dětí a mládeže a základní umělecká škola. Zájmové kroužky navazují na rozvrh hodin ZŠ a žáci se do nich zapojují v hojné míře.

Základní škola s ekologickou profilací realizuje celou řadu projektů zaměřených na aktivity v této oblasti. Žáci mohou navštěvovat výukové ekologické programy, přednášky a semináře zajišťované městskou knihovnou a střediskem ekologické výchovy. Z výtěžku sběrových aktivit a finančních darů se uskutečňuje adopce zvířete umístěného v ZOO, jsou pořádány sběrové akce druhotně recyklovatelných materiálů a pravidelně jsou organizovány pro žáky, ale i jejich rodiče a veřejnost velmi oblíbené projektové dny (Den stromů a Den Země). Škola se zapojila do projektu Galerie znaků měst a obcí vyrobených z odpadového materiálu.

Koncepce výuky cizích jazyků je zachycena v ŠVP ZV. Konkrétními úkoly stanovenými pro jednotlivé školní roky se pravidelně zabývají pedagogové na jednáních předmětových komisí. V posledních třech letech škola rozšířila nabídku volitelných předmětů o další cizí jazyk – ruštinu. Vedení školy rozhodlo o změně ve výuce cizích jazyků od školního roku 2012/2013. Pedagogicky příznivěji upraví hodinové dotace volitelných cizích jazyků a postupně dokončí výměnu učebnic angličtiny tak, aby byl zajištěn plynulý přechod výuky z 1. na 2. stupeň ZŠ. V rámci rozšíření zájmové činnosti byl žákům nabídnut i kroužek francouzštiny, ale pro malý zájem se jeho činnost nerealizuje.

Jako povinný cizí jazyk se žáci učí angličtinu od 3. ročníku v základní hodinové dotaci, na 2. stupni je dotace předmětu v 9. ročníku rozšířena o jednu hodinu konverzace pro všechny žáky. V 6. a 7. ročníku se žáci učí volitelný cizí jazyk v jednohodinové týdenní dotaci, v 8. a 9. pak absolvují 2 hodiny týdně.

Výuku zajišťuje ve školním roce 2011/2012 deset vyučujících, kteří tvoří tři předmětové komise. Dva vyučující učí angličtinu na obou stupních, napomáhají tak zajišťovat návaznost výuky. Učitelé se scházejí v rámci metodických orgánů pravidelně, ze zápisů z jednání je zřejmé, že se zabývají plánováním učiva, materiálním zajištěním a hledáním příležitostí pro praktické uplatnění získaných jazykových dovedností žáků. V rámci spolupráce s DDM Rychnov nad Kněžnou se podařilo v době inspekce zprostředkovat návštěvu rodilých mluvčích v hodinách angličtiny. Navíc je pravidelně organizován poznávací zájezd do Anglie pro žáky 2. stupně.

Učitelé mají možnost se vzdělávat v rámci dalšího vzdělávání, je ponecháno na nich, zda upřednostňují semináře metodické či jazykové. V současné době se pedagogové vzdělávají i v rámci projektu „EU peníze školám“ v seminářích zaměřených na inovaci a zkvalitnění výuky cizích jazyků.

Materiálně je výuka zajištěna velmi dobře, dvě odborné jazykové učebny jsou vybaveny multimediální didaktickou technikou, v ostatních je umístěno kvalitní poslechové zařízení. Část vybavení bylo financováno také z projektu „EU peníze školám“. Žáci pracují s moderními učebnicemi, které podporují interaktivní počítačové programy, učebnice doplňují pracovní sešity. Navíc je k práci zejména v hodinách konverzace využíván anglický časopis. Vyučující často hodiny zpestřují vlastním výukovým materiálem získaným z cizojazyčných portálů.

Úspěšnost žáků ve vzdělávání je pravidelně sledována a ověřována. Klasifikovány jsou zejména písemné produktivní činnosti, méně již ústní. Učitelé využívají testů, které jsou součástí učebnic, sestavují i své vlastní, porovnávají dosažené výsledky i se žáky ostatních základních škol pomocí standardizovaných testů. V loňském školním roce byly testovány znalosti žáků 9. ročníku ve dvou cizích jazycích. Z výsledků testů vyplývá, že žáci dosahují průměrných výsledků a pracují v rámci svých studijních možností.

Hospitace proběhly na obou stupních školy v anglickém, německém i ruském jazyce. Na 1. stupni probíhala výuka cizích jazyků v kmenových učebnách, na 2. stupni v učebnách

jazykových. Ve všech sledovaných hodinách převažovalo procvičování probraného učiva, jeho upevňování probíhalo frontálně bez výraznějšího aktivního podílu žáků. Vyvážený byl podíl samostatné práce žáků – písemné procvičování, poslech s porozuměním, čtení s porozuměním a práce společné, organizované na základě pokynů vyučujících. Žáci prokázali poměrně dobré znalosti aktuální slovní zásoby, dokázali aplikovat gramatická pravidla a část žáků prokázala i dobrou orientaci v gramatickém čase. Mezi pedagogy jsou velké rozdíly ve způsobu provedení výkladu nového učiva, a jakým způsobem ho aplikují. U nejmladších žáků, začátečníků ve výuce cizích jazyků, použité metody práce jednoho učitele nebyly voleny s ohledem k potřebám žáků mladšího školního věku a jejich možnostem, opomíjena byla i pracovní hygiena.

Ve všech hodinách učitelé využívali didaktickou techniku k receptivním činnostem, interaktivní tabule byla využita k prezentacím učiva, ale bez aktivního podílu žáků. Vyučující dodržovali základní části hodiny, její úvod věnovali organizačním a motivačním činnostem, následovalo opakování či procvičování. Ve dvou hodinách probírali nové gramatické učivo. Žákům předkládali hotové informace, aktivita žáků na vyvození pravidel a souvislostí byla minimální. V závěru každé hodiny nechybělo shrnutí učiva, případně zadání domácího úkolu a ve většině hodin učitel zhodnotil práci žáků.

Rozvoj čtenářské gramotnosti byl sledován především při výuce českého jazyka a literatury, ale i v dalších naukových předmětech. Výuka čtení v 1. třídách je prováděna analyticko-syntetickou metodou za podpory pomůcek a textů především z učebnic. Žákům je umožněno osvojovat si a rozvíjet základní čtenářské dovednosti, učitelé používají různé formy práce s textem, vedou žáky k získávání informací z různých zdrojů a jejich zpracovávání. Po čtení souvislých textů zpravidla zařazují kontrolu porozumění neznámých slov. V motivačních částech hodiny, při práci ve skupinách zpravidla je vytvořen prostor pro mluvní projev a diskusi žáků. V hodinách společenských předmětů žáci pracují s mapami, využívány jsou i textové a grafické prezentace na interaktivních tabulích. Poněkud opomíjena je práce s některými nesouvislými texty (např. tabulky, grafy, diagramy) a výcvik k pochopení souvislostí.

Ve sledované výuce na 1. stupni učitelé zařazovali frontální, činnostní i skupinovou práci žáků. V dostatečné míře byla zastoupena práce s textem. Na 2. stupni výuka probíhala zpravidla frontálním způsobem, učitelé upřednostňovali verbální pokyny a často zařazovali samostatnou písemnou práci žáků. Ve vyučovacích hodinách využívali učitelé CD přehrávače, ukázky z odborné literatury, obrazový materiál, mapy, slovníky atd. K doplnění a zpestření výuky učitelé organizují projekty a exkurze. Motivační čtenářské aktivity jako jsou referáty o přečtených knížkách či o spisovatelích nebo aktuality ve sledovaných hodinách zařazeny nebyly, rovněž nebylo zaznamenáno vhodné přípravné čtení před čtením neznámého textu. Po odchodu zkušené učitelky českého jazyka, která vedla výuku dramatické výchovy, je uvažováno od školního roku 2012/2013 o zrušení tohoto předmětu.

Ve škole je zřízena žákovská knihovna, využívají ji žáci před vyučováním, především v rámci školní družiny. Pro nedostatek finančních prostředků není pravidelně doplňována o nové tituly. Učitelé však spolupracují s městskou knihovnou, v rámci 1. stupně jsou realizovány tematické návštěvy tohoto zařízení (např. při akci „Pasování na čtenáře“). Fond učebnic byl částečně modernizován na 1. stupni, učebnice mateřského jazyka na 2. stupni jsou již staršího data, ale dosud vyhovují. Škola je zapojena do krajského projektu „Učíme interaktivně na 2. stupni“.

Sledované čtenářské dovednosti žáků byly na velmi rozdílné úrovni. Učitelé přistupovali k žákům se čtenářskými obtížemi individuálně, cílená práce s žáky různých čtenářských skupin však zaznamenána nebyla. Podpora individuálních čtenářských aktivit

nebyla zřejmá, odpovídající dovednosti v oblasti čtenářské gramotnosti prokazovali pouze prospěchově úspěšní žáci. Žáci školy se nezapojují do recitačních soutěží ani olympiád v českém jazyce.

Úroveň vědomostí a dovedností žáků **ve vzdělávací oblasti matematika a její aplikace** je hodnocena na základě sledování celého vyučovacího procesu a především při hospitační činnosti vykonané v předmětu matematika na obou stupních školy. Prostudována byla též příslušná dokumentace vypovídající o organizaci, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků. Výuka předmětu matematika je zařazena převážně do ranních hodin, v ojedinělých případech byla matematika zařazena z provozních důvodů až 4. či 5. hodinu.

Vyučování zajišťují odborně kvalifikované učitelky, podklady pro práci se žáky čerpají z tematických plánů, které korespondují se ŠVP ZV. Na jeho tvorbě se podílely, navrhly navýšení počtu hodin matematiky. Žáci 9. tříd jsou v jedné hodině týdně rozděleni podle vzdělávacích výsledků a zájmu o studium do dvou skupin (seminář a cvičení). Učitelky žáky vedou převážně frontálními metodami, činnosti žáků efektivně střídají. Častá je samostatná práce žáků, práce jednotlivců u tabule a vzájemná kontrola výsledků.

Důsledně je dbáno na používání správné terminologie, hlasité pamětné počítání a dle charakteru učiva mohou žáci vyšších ročníků použít i elektronický kalkulátor. Na 1. stupni učitelky zařazovaly hry a soutěže, na 2. stupni žáci měli možnost výběru způsobu řešení a vyhledávání údajů z různých informačních zdrojů. Výsledky složitějších úloh žáci odůvodňovali. Učitelky žákům poskytovaly dostatek názorných pomůcek, společně pracovali s technikou, žáci využívali zrakovou oporu v učebnách a učebnice.

Do výuky byly zařazovány slovní úlohy. Geometrie je vyučována dle ŠVP ZV. Učitelky uplatňovaly individuální přístup k žákům, rychlejší jednotlivci dostali ojedinele práci navíc. Rozdílné tempo ani vědomosti žáků nebyly řešeny formou diferenciací výuky. Většina žáků ovládá učivo na dobré úrovni. Žáci s rizikem neúspěšnosti se mohou zdokonalovat při nabízeném doučování. Pro zadávání domácí přípravy žáků má každá vyučující svůj osvědčený systém. Vědomosti z matematiky žáci též uplatňují při laboratorních pracích, projektech a ve školních i jiných soutěžích.

Výsledky vzdělávání v předmětu matematika se ve škole nezjišťují centrálně, každá učitelka si vytváří své zadání prověrek. Frekvence známek v žákovských knížkách je dostačující. Škola využívá i komerční testování. V porovnání s jinými školami žáci v matematice dosahují průměrných výsledků, několik jednotlivců je mírně nadprůměrných.

Vzdělávání **v oblasti společenskovedních a výchovných předmětů** je realizováno podle ŠVP ZV. Hospitace proběhly v hodinách výchovy ke zdraví, výtvarné a hudební výchovy, vlastivědy a dějepisu. Počet hodin je stanoven v souladu s danými učebními plány. Materiální podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Část navštívených hodin proběhla v odborných učebnách, které jsou vybaveny množstvím pomůcek a přehledy učiva. Použitý obrazový materiál a vhodně volené učební pomůcky výraznou měrou přispěly ke zvýšení efektivity práce ve výuce. Kromě učebnic pracovali žáci s doplňující literaturou, encyklopediemi, slovníky cizích slov, nakopírovanými pracovními listy a obrázky. Žáci plnili úkoly na interaktivní tabuli, k poslechu byla použita audiovizuální technika.

Formy a metody práce byly v navštívených hodinách rozmanité. Kromě opakování a procvičování již probraného učiva vyvozovali žáci formou skupinové práce učivo nové. Vyučující důsledně dbali na názornost, vysvětlovali žákům neznámé pojmy a výrazy. V hodinách s výchovným zaměřením rozvíjely učitelky estetické vnímání, citění a prožívání žáků. Do úvodní části zařadily působivou motivaci. V průběhu výuky se učitelky zaměřily na rozvoj žákovské tvořivosti a vkusu. Žáci byli aktivní, při skupinové práci bez problémů

spolupracovali. Učitelé úlohy v části hodin diferencovali, pomáhali některým pomalejším žákům, měli připravenou práci navíc pro žáky rychlejší a bystřejší. Žáci měli možnost při výuce uplatňovat svoje vlastní zkušenosti a poznatky.

Výuka byla podle vhodnosti probíraného učiva spojovaná s běžnými životními situacemi a aktuálním děním ve společnosti. V části sledované výuky měli žáci připravený referát. Většina těchto žákovských prací je následně umístěna na nástěnky v odborných učebnách pro další využití. Vyučující výsledky práce žáků průběžně hodnotili a motivovali je k dalším aktivitám. Slovní projev byl adekvátní věku žáků, vyjadřovali se otevřeně a spontánně.

Téměř ve všech hodinách proběhlo v závěrečné části shrnutí učiva a zhodnocení práce. To prováděli především učitelé, ale snažili se zapojit do hodnocení i žáky. Zadání domácí přípravy a úkolů bylo přiměřené a odůvodněné. Všechny navštívené hodiny proběhly ve velmi příjemné atmosféře, žáci byli při práci pozorní, aktivně se zapojovali do plnění připravených úkolů.

Sledování výsledků vzdělávání žáků věnuje škola odpovídající pozornost. Pravidla pro hodnocení žáků jsou součástí školního řádu a ŠVP ZV. Podklady pro klasifikaci získávají učitelé sledováním výkonů žáků a jejich připravenosti na vyučování různými testy, písemnými pracemi, praktickými a ústními zkouškami, analýzou výsledků činností, konzultacemi s ostatními učiteli a dle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny. Z namátkové kontroly žákovských knížek lze konstatovat, že žáci jsou hodnoceni ze všech předmětů.

Úspěšností žáků ve vzdělávání se učitelé pravidelně zabývají při jednáních pedagogické rady. Výsledky uvedené pedagogy ředitel školy sumarizuje ve vypovídajících zápisech. Z údajů vyplývá, že na konci školního roku 2010/2011 prospělo 505 žáků, z tohoto počtu přibližně polovina žáků s vyznamenáním. Osm žáků neprospělo, z toho 4 na 1. stupni. Tři žáci měli snížený stupeň z chování. Pochvaly několikanásobně převažují nad kázeňskými opatřeními. Ředitel školy uvádí hodnocení prospěchu, chování a absenci žáků jednotlivých tříd za každý rok ve výročních zprávách a údaje z těchto dokumentů jsou obecně vyhodnocovány ve vlastním hodnocení školy. To bylo vypracováno za tři poslední školní roky. Žádný žák nebyl hodnocen na konci školního roku na vysvědčení slovně.

Vnitřní i vnější pohled na školu byl zjišťován různými formami od dotazníků a anket přes rozhovory s jednotlivci. Každým rokem škola zjišťuje od pátých ročníků výsledky vzdělávání některých žáků komerčními testy. Z výsledků je zřejmé, že žáci dosahují převážně průměrných a mírně nadprůměrných výsledků. Učitelé ZŠ připravují žáky na soutěže vědomostní, sportovní a s uměleckým zaměřením. Významnou prezentací dobrých výsledků práce školy je umístění žáků na mnoha postupových místech přes okresní až po republikové finále. Výrazných úspěchů dosahují žáci především v oblasti lehké atletiky, která má v Týništi nad Orlicí dlouholetou tradici. Škola organizuje novodobou lehkootletickou olympiádu a sportovně branný den. Velká pozornost je věnována výuce dopravní výchovy. Žáci pravidelně navštěvují dopravní hřiště ve městě. Z výčtu absolvovaných akcí je zřejmé, že žáci se účastní besed a navštěvují výstavy. S významnějšími úspěchy žáků při reprezentaci školy jsou seznamováni i ostatní žáci školy prostřednictvím webových stránek, informována je i veřejnost.

Hodnocení předpokladů ZŠ podle požadavků školského zákona

ŠVP ZV s motivačním názvem „S úctou k lidem a přírodě“ je zpracován dle zásad Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV). Splňuje požadavky školského zákona a v souladu s ním probíhají i inovace obsahu vzdělávání. V současné době se žáci učí podle upravené verze ke dni 1. 9. 2011. Úpravy provádí zástupce ředitele školy dle domluvy s pedagogy. Na základě zkušeností z organizace výuky povinných i volitelných předmětů jsou připravovány změny.

ŠVP ŠD je součástí ŠVP ZV a vhodně ho doplňuje. Po obsahové i formální stránce jsou oba vzdělávací programy zpracovány kvalitně. Školní družinu řídí zástupkyně ředitele pro 1. stupeň a spolupracuje v této oblasti s vedoucí vychovatelkou. Výchovně-vzdělávací činnost probíhá formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Příprava na vyučování je realizována prostřednictvím didaktických her, po dohodě s rodiči si mohou žáci po 15. hodině vypracovávat domácí úlohy s individuální pomocí vychovatelky.

Ředitel školy splňuje všechny předpoklady pro výkon funkce (odborná kvalifikace, délka pedagogické praxe). Byl do ní jmenován zřizovatelem od 1. 8. 2005 na základě výsledků konkurzního řízení. Plní stanovené povinnosti, vede dokumentaci podle školského zákona, hospodaří s přidělenými finančními prostředky souladu s cíli a potřebami školy.

Z organizačního řádu školy vyplývá, že členy **vedení školy** jsou ještě zástupkyně ředitele pro 1. stupeň a zástupce ředitele pro 2. stupeň, který je zároveň statutárním zástupcem ředitele. Dalšími vedoucími pracovníky jsou vedoucí vychovatelka ŠD, vedoucí ŠJ a školník. Vedení školy společně s výchovnou poradkyní připravuje a vyhodnocuje plány činnosti školy. Aktuální úkoly řeší bezprostředně. Kvalita řízení školy je velmi dobrá, vedení školy při plnění úkolů účinně spolupracuje. Dle potřeby se konají porady ředitele školy s provozními pracovníky.

Koncepce školy na období 2011 – 2014 nazvaná Vize školy se zabývá strategickými cíli i realizačním plánem. Zaměřuje se do čtyř hlavních oblastí práce školy, jsou jimi: výchova a vzdělávání podle ŠVP v souvislosti s profilací školy; posilování role a motivace učitelů a zvyšování odborné a pedagogické úrovně sboru; neustálé zkvalitňování spolupráce s rodiči a veřejností a zkvalitňování v oblasti řízení školy z hlediska aspektů organizačních, personálních, ekonomických a materiálně technických.

Koncepce školy je dobrým východiskem pro další rozvoj školy, je rozpracována do ročních plánů práce a konkretizována v měsíčních plánech. S důležitými informacemi ředitel školy seznamuje žáky v pravidelných pondělních hlášeních školního rozhlasu. Vedení školy využívá i další plány, které se týkají jednotlivých oblastí činnosti školy (např. plán ICT, minimální preventivní program, plán kontrolní činnosti, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků). Učitelé při výuce vycházejí z vlastních tematických plánů. Jejich plnění vedení školy sleduje při hospitacích a při pravidelných kontrolách třídních knih, jak bylo ověřeno v době inspekce.

Organizace činností školy probíhá dle ustanovení Provozního řádu a Organizačního řádu. Konkrétně jsou povinnosti pracovníků uvedeny v pracovních náplních. Zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy, výsledky vzdělávání žáků, výchovná opatření aj. projednává pedagogická rada. Její jednání jsou dokladována zápisy. V měsících, ve kterých nejsou jednání tohoto orgánu, se zpravidla konají provozní porady. Ředitel školy plní v souladu se zákonem povinnosti vůči školské radě. Na 1. stupni pracují dvě metodická sdružení učitelek (1. - 3. třídy a 4. a 5. třídy) a na 2. stupni třináct předmětových komisí organizovaných podle vyučovaných předmětů. Svou činnost metodické orgány dokumentují.

Kontrolní činnost v celém subjektu vykonává ředitel školy a všichni vedoucí pracovníci na svých úsecích dle stanovených náplní práce. Hospitační činnost provádějí všichni tři členové vedení školy podle plánů. Vlastní hodnocení školy za poslední tříleté období je kvalitně zpracované. Výroční zprávy o činnosti školy jsou přehledné, mají dobrou vypovídací hodnotu.

Škola je aktivní v navazování kontaktů s **partnery**. Strategii spolupráce rozvíjí ředitel školy v zájmu informovanosti rodičů a široké veřejnosti o vzdělávacích záměrech a aktivitách školy. Spolupráce přináší škole podněty i podporu. Přenos informací zákonným zástupcům žáků je zajištěn především prostřednictvím žákovských knížek a notýsků. Aktuální zprávy jsou dostupné na webových stránkách školy. Rodiče jsou seznamováni každé čtvrtletí s průběhem a stavem prospěchu a chování žáků. Všichni vyučující mají vypsané termíny konzultačních hodin, které mají žáci uvedeny v žákovských knížkách. Webové stránky školy, kontakty na pevnou linku školy, kancelář školní jídelny, e-mailová adresa školy a mobilní kontakty školy jsou možnostmi jak se informovat o prospěchu a chování žáků, případně o organizačních záležitostech školy.

Školská rada pracuje v souladu s platnou legislativou. Ředitel školy se zpravidla účastní jednání školské rady jako host a podává jejím členům strategické informace. Spolupráci se zřizovatelem hodnotí vedení školy jako velmi dobrou a podnětnou. Požadavky a potřeby školy jsou v rámci finančních možností zřizovatele akceptovány a postupně naplňovány.

Základní škola je v úzkém kontaktu s domem dětí a mládeže, základní uměleckou školou, městskou knihovnou, místním kulturním centrem, Sokolem a s celou řadou dalších spolků a organizací. Každoročně probíhá vzájemné setkání žáků a pedagogů se slovenskými kolegy ze slovenské družební obce. Tyto vzájemné vztahy jsou příkladem neformálního přátelství a více než třicetileté spolupráce.

Personální podmínky školy jsou z hlediska odborné kvalifikovanosti velmi dobré. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Změny v počtu pedagogů za poslední roky se uskutečnily z důvodu nadbytečnosti učitelů, odchodů do důchodu, či na mateřskou dovolenou. V době inspekce učilo v ZŠ celkem 34 učitelů (33,8 přepočtených pracovních úvazků). Někteří pedagogičtí pracovníci pracovali na kratší pracovní úvazky, dvě učitelky vykonávaly funkci vychovatelky ŠD.

Podmínky odborné kvalifikovanosti pro výuku na 1. nebo 2. stupni splňuje většina učitelů. Na 1. stupni jsou kromě jedné učitelky odborně kvalifikovaní všichni učitelé, cizí jazyk a některé výchovné předměty zde učí z organizačních důvodů i učitelé s odbornou kvalifikací pro výuku na jiném stupni. Na 2. stupni jsou všichni učitelé odborně kvalifikovaní pro výuku na tomto stupni, chybí však učitelé, kteří vystudovali předmět anglický jazyk a technické práce. Ve ŠD vykonává výchovně-vzdělávací činnosti celkem pět osob, podmínky odborné kvalifikovanosti pro výkon této činnosti splňují všechny vychovatelky. Průměrný věk učitelů na 1. stupni je 48 let, na 2. stupni 46 let a vychovatelek ŠD 47 let. Ve škole nepůsobí začínající učitelé. Vztahy v kolektivu pedagogů jsou velmi dobré.

Studium pro výkon specializovaných činností absolvovala výchovná poradkyně. Metodička prevence předepsané studium v délce 250 hodin nemá, ale toto studium v současné době absoluuje učitelka, která je vytipována pro výkon této funkce.

Profesní růst pedagogických pracovníků školy je podporován organizováním **dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP)**. Pro DVPP vedení školy stanovilo pravidla (rovné příležitosti pro každého zaměstnance). DVPP se uskutečňuje podle plánu na školní rok, upřednostňováno je vzdělávání pedagogů přímo ve škole. Tímto způsobem se

uskutečnily v loňském roce semináře zaměřené na oblast prevence rizikového chování žáků a semináře k práci na interaktivních tabulích. Vzdělávání pedagogů přímo ve škole za účasti pozvaných lektorů bude pokračovat i v tomto školním roce. Vedení školy při výběru akcí přihlíží k potřebám školy i ke studijním zájmům pedagogických pracovníků, umožňuje jim čerpat volno na samostudium. Výše poskytovaných finančních prostředků ze státního rozpočtu na ostatní neinvestiční výdaje měla v posledních letech klesající tendenci, přesto však umožňovala pedagogickým pracovníkům absolvovat další vzdělávání v souladu s koncepcí školy.

Materiální a prostorové podmínky školy jsou velmi dobré. Školní budova prostorově plně vyhovuje počtu žáků. Tvoří ji tři pavilony, které spojuje propojovací trakt. V předchozích letech proběhla ve třech etapách rozsáhlá rekonstrukce především sociálních zařízení a mnoho dalších stavebních úprav.

Pro výuku je k dispozici kromě 38 tříd i 12 odborných učeben (fyzika, chemie, zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova, výpočetní technika, kovodílna, dřevodílna, cvičná kuchyň, dvě tělocvičny a školní hřiště, audiovizuální učebna, speciální učebna pro nápravu specifických poruch učení a dvě multimediální učebny). Čtyři třídy již byly v předchozích letech vybaveny multimediální technikou. Další jsou vybaveny dataprojektory a promítacími plátny. Z projektu „EU peníze školám“ vybavuje škola celkem 13 multimediálních učeben a do tříd přibude 13 keramických tabulí. Projekt již byl v době inspekční činnosti částečně realizován. Ve škole je celkem 71 počítačových stanic s připojením na internet, z toho 54 je přístupných pro žáky. Do konce letošního roku budou mít učitelé k dispozici 11 notebooků. Postupně probíhá renovace žákovských lavic na 2. stupni a výměna žákovského nábytku na 1. stupni. V roce 2012 plánuje ředitel školy modernizaci školní kuchyně, výměnu elektroinstalace a osvětlení, vymalování tříd a zahájí I. etapu výměny střešní krytiny.

Vedení školy vynakládá velké úsilí na zajištění dostatečných finančních prostředků pro postupnou obnovu a modernizaci školy, nebylo by to však možné bez vstřícného přístupu zřizovatele, podpory sponzorů a maximálního využití dotačních titulů. Vysílání spotů k volbě povolání a k prevenci sociálně patologických jevů probíhá celý den prostřednictvím Školního informačního kanálu na velkoplošné televizní obrazovce ve vestibulu školy.

Čtyři herny ŠD jsou vybaveny hrami, stavebnicemi, televizory s videem a radiomagnetofony. Pomůcky vychovatelky pravidelně doplňují dle finančních možností školy, využívány jsou i další prostory školy.

V době inspekční činnosti byly ve všech učebnách vyvěšeny na viditelném místě aktuální provozní řády. Kniha úrazů je vedena. Zástupce ředitele školy zpracovává každoročně písemnou zprávu s rozбором úrazovosti žáků. K úrazům dochází převážně při výuce tělesné výchovy. Na schůzce předmětové komise tělesné výchovy probíhá mapování rizikivosti jednotlivých aktivit. Učitelé kladou důraz na kontrolu sportoviště před každou hodinou tělesné výchovy. Míra úrazovosti je v porovnání s předchozími školními roky nižší.

Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou podrobně rozpracována ve školním řádu, provozních řádech odborných učeben a dalších podpůrných dokumentech. Záznamy v třídních knihách prokazují, že jsou žáci s pravidly včas, opakovaně a dostatečně seznamováni. Školní řád byl projednán pedagogickou radou, obsahuje všechny náležitosti dané školským zákonem. Je umístěn ve vstupní hale školy. Všechny prostory využívané žáky se v době inspekce jeví jako bezpečné.

Škola hospodařila v letech 2009 – 2011 jako příspěvková organizace zejména s **finančními prostředky** ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání

a s neinvestičními dotacemi na rozvojové programy z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), s příspěvkem na provoz z rozpočtu zřizovatele, dále s peněžními prostředky získanými vlastní činností (např. platby za stravování a za školní družinu), s finančními prostředky vlastních fondů, s finančními prostředky ze zisku z doplňkové činnosti (např. vyvažování pro cizí strážníky), s věcnými dary a od roku 2011 s finančními prostředky projektu ESF „EU peníze školám“.

Finanční prostředky **ze státního rozpočtu** na přímé výdaje na vzdělávání použila škola v posledních třech letech na platy a náhrady platů, zákonné odvody, ostatní osobní náklady, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, učebnice a učební pomůcky, programové vybavení, další vzdělávání pedagogických pracovníků a na další činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání.

Ve sledovaném období byly škole **z rozpočtových zdrojů MŠMT** přiděleny finanční prostředky rozvojových programů na zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků, na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků, na podporu řešení specifických problémů regionálního školství, na školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání a na posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci.

Z příspěvku **z rozpočtu zřizovatele školy** byly hrazeny náklady k zabezpečení provozu školy, částečně i na učební pomůcky, na další vzdělávání pedagogických pracovníků a školení provozních zaměstnanců školy, na které škole nestačily přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu. Z příspěvku na provoz od zřizovatele hradila škola rovněž náklady spojené s provozováním tzv. projektu ŠIK, jehož cílem je informování žáků školy prostřednictvím informačních spotů zaměřených zejména na prevenci sociálně patologických jevů a protidrogovou prevenci vysílaných na plazmové obrazovce. Z investiční dotace od zřizovatele byl pořízen nápojový automat.

Za účelem získávání dalších finančních prostředků provozuje škola **doplňkovou činnost** např. v oblastech stravování pro cizí strážníky a pronájmů. Zisk z doplňkové činnosti využívá škola ve prospěch své hlavní činnosti, tj. ke zkvalitňování vzdělávání žáků.

Finanční prostředky **z projektu „EU peníze školám“** využívá základní škola na zkvalitnění výuky formou názorného vyučování v multimediálních učebnách školy.

Výkon **finanční řídicí kontroly** v rámci vnitřního kontrolního systému je zajištěn při nakládání s finančními prostředky ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání i na rozvojové programy z rozpočtových zdrojů MŠMT.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola řádně informuje o svých vzdělávacích nabídkách v souladu s rejstříkem škol a školských zařízení. Škola vytváří podmínky pro vzdělávání i žákům se SVP dle pravidel deklarovaných ve školních vzdělávacích programech. Prováděný systém nápravy specifických poruch učení je funkční. Škola má vypracovanou preventivní strategii, její účinnost každoročně vyhodnocuje.

Při rozvoji osobnosti žáků ve výuce je používána frontální forma výuky, párová či samostatná práce, hodně je využívána metoda řízených rozhovorů. Učitelé na 1. stupni pravidelně zařazují aktivizační metody. Vyučující učí žáky zhodnotit práci svou i práci spolužáků, posilují pocit zodpovědnosti za splnění úkolu. Výuka je vhodně doplněna projektovou činností.

Organizaci vzdělávání uvádí ředitel školy v dokumentaci školy. Je promyšlená a léty praxe ověřená. Učební plán vzdělávacího programu je průběžně plněn. Nabídka volitelných předmětů zohledňuje zájem žáků i personální možnosti školy.

Výuce cizích jazyků věnuje škola dostatečnou pozornost. Minimální časová dotace prvního cizího jazyka je posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, nadstandardní je nabídka dvou volitelných jazyků. Materiálně je výuka podpořena z projektu „EU peníze školám“.

Ve sledované výuce cizích jazyků byla využívána didaktická technika, kvalitní učebnice a doplňkový materiál. V některých případech byly nepříznivě voleny metody a formy práce vzhledem k věku žáků. Výuka je motivovaná nadstandardními činnostmi, zejména pravidelným zájezdem do Anglie a občasným využitím služeb rodilých mluvčích na základě spolupráce školy s DDM Rychnov nad Kněžnou.

Učitelé na obou stupních školy rozvíjejí čtenářské dovednosti žáků, cílená podpora probíhá především ve výuce českého jazyka a literatury. Vzdělávání žáků v této oblasti je na průměrné úrovni.

Vyučující podporují žáky ve výuce matematiky volbou vhodných forem a metod činností a motivují je k práci. Učitelé velmi dobře zajišťují názornost výuky. Žáci pracovali se zájmem, jejich znalosti jsou většinou na průměrné úrovni.

Vzdělávání žáků a jejich vědomosti a dovednosti v oblasti společenskovedních a výchovných předmětů je na velmi dobré úrovni. Žáci jsou vedeni k rozvoji tvořivosti, estetického vnímání, citění a prožívání.

Při rozvoji osobnosti žáka spolupracuje škola s domem dětí a mládeže a základní uměleckou školou. Nabídka mimoškolních aktivit je pestrá, prioritou školy je sportovní oblast.

Učitelé jednotlivých předmětů pravidelně zjišťují výsledky vzdělávání žáků, průběžně realizují vnitřní evaluační nástroje a postupy. Výsledky jsou uvedeny v dokumentech školy. Každoročně se žáci účastní komerčního testování, úspěchy žáků v soutěžích škola zveřejňuje.

Řízení školy je zajištěno zkušenými vedoucími pracovníky. ZŠ naplňuje ve ŠVP ZV učební plány v souladu se školským zákonem a RVP ZV. Personální podmínky z hlediska odborné kvalifikovanosti pedagogů jsou velmi dobré. Ředitel školy organizuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.

V hodnoceném období došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek pro realizaci školních vzdělávacích programů. Aktivní přístup vedení školy v oblasti finančního a materiálního zabezpečení a intenzivní spolupráce se zřizovatelem jsou předpokladem úspěšného rozvoje areálu školy i v dalším období.

Strategie spolupráce s partnery je systematická a promyšlená. Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při činnostech pořádaných školou. Míra úrazovosti žáků má postupně snižující se tendenci.

Účelově určené finanční prostředky, se kterými škola ve sledovaném období hospodařila, byly použity v souladu s účelem jejich poskytnutí. Priority pro použití finančních prostředků na ostatní neinvestiční výdaje spojené s výchovou a vzděláváním určuje škola dle rozpočtových možností.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.h@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Královéhradeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Hradci Králové dne 9. března 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková, školní inspektorka

K. Dřevíková, v. r.

Mgr. Martina Bělková, školní inspektorka

Martina Bělková, v. r.

Mgr. Marie Hypšová, školní inspektorka

Marie Hypšová, v. r.

Bc. Dana Luňáková, kontrolní pracovnice

Dana Luňáková, v. r.

Mgr. Renata Nehybová, školní inspektorka

Renata Nehybová, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Týništi nad Orlicí dne 19. března 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Milan Kajn, ředitel školy

Milan Kajn, v. r.

Připomínky ředitele školy

--

Připomínky nebyly podány.